

Mestna občina
Ljubljana

Mestni svet
Samostojna svetnica Jasminka Dedić
Vesna-zelena stranka

Krekov trg 10, 1000 Ljubljana
t: 01 306 45 58
jasminka.dedic@ljubljana.si, www.ljubljana.si

Mestna občina Ljubljana
Mestni svet
Mestni trg 1
1000 Ljubljana

Številka: 90000-6/2024-25

Datum: 25. 9. 2024

k 2. točki 16. seje Mestnega sveta MOL

Zadeva: **Merjenje onesnaženosti zraka, ki ga izvaja Evropska agencija za okolje**

V skladu s 97. členom Poslovnika Mestnega sveta MOL postavljam sledeče vprašanje:

Katere ukrepe bo Mestna občina Ljubljana sprejela za izboljšanje kakovosti zraka v Ljubljani, da bo dosegla strožje smernice Svetovne zdravstvene organizacije priporočenih maksimalnih koncentracij onesnaževal drobnih trdih delcev s premerom manj kot 2,5 mikrona (PM_{2,5} µg/m³) in s premerom manj kot 10 mikrona (PM₁₀ µg/m³)?¹

Obrazložitev:

Evropska agencija za okolje (EEA) spremlja Evropski indeks o kakovosti okolja, ki meri koncentracije za pet glavnih onesnaževal, ki jih ureja evropska zakonodaja: ozon (O₃), dušikov dioksid (NO₂), žveplov dioksid (SO₂), drobni trdi delci s premerom manj kot 2,5 mikrona (PM_{2,5} µg/m³) in drobni trdi delci s premerom manj kot 10 mikrona (PM₁₀ µg/m³). Indeks se giblje od vrednosti 1 (dobro) do 6 (zelo slabo). EEA za vsako onesnaževalo posebej izračuna, in sicer višje kot so koncentracije, višja je vrednost indeksa.

Evropski indeks kakovosti zraka temelji na standardizirani metodologiji za potrjevanje aplikacij za kratkoročno napoved kakovosti zraka, ki jo je razvil Forum za modeliranje kakovosti zraka (Forum for Air quality Modeling – FAIRMODE). Kot je pokazala študija, ki je proučevala izkušnje pri uporabi standardizirane metodologije za potrjevanje kakovosti zraka (F-MQO) in ki jo je lani objavila Evropska unija geoznanosti (European Geosciences Union), se je »metodologija izkazala za dovolj zanesljivo za testiranje in uporabo, zlasti v zvezi z usmerjanjem storitev napovedovanja kakovosti zraka v podporo pri oblikovanju politik v državah članicah EU«.²

Konec avgusta je Evropska agencija za okolje (EEA) objavila najnovejše rezultate o kakovosti zraka v 375 evropskih mestih, ki jih je na podlagi povprečne vrednosti koncentracij drobnih trdih delcev s premerom manj kot 2,5 mikrona (PM_{2,5} µg/m³) razvrstila od najčistejših do najbolj onesnaženih. Ljubljana se je z vrednostjo 15,4 drobnih trdih delcev PM_{2,5} µg/m³ znašla med evropskimi mesti s slabo kakovostjo zraka.³

¹ Nacionalni inštitut za javno zdravje, <https://nijz.si/moje-okolje/zrak/nove-globalne-smernice-o-kakovosti-zraka-svetovne-zdravstvene-organizacije-szo/>

² Vitali, L. et al, 27 October 2023, A standardized methodology for the validation of air quality forecast applications (F-MQO): lessons learnt from its application across Europe, <https://gmd.copernicus.org/articles/16/6029/2023>

³ <https://www.eea.europa.eu/en/topics/in-depth/air-pollution/european-city-air-quality-viewer>

Onesnažen zrak predstavlja velik javno-finančni strošek, saj je poleg podnebnih sprememb najbolj pomemben dejavnik tveganja za bolezni povezane z zdravjem in okoljem. Visoka stopnja povezanosti onesnaževal zraka z boleznimi srca in ožilja, dihalnimi obolenji, nevrološkimi obolenji, sladkorno boleznijo, s težavami v reproduktivnem zdravju. Tako je Raziskava o družbenih stroških onesnaženja zraka, ki jo je izvedla nizozemska organizacija CE Delft pokazala, da so družbeni stroški onesnaženja zraka v Ljubljani leta 2018 znašali 434 milijone evrov oziroma 1.502 evra na prebivalca.⁴

Študija »Ocena vpliva onesnaženosti zraka z delci PM_{2,5} µg/m³ na umrljivost v krajih s prekomerno onesnaženim zrakom«, ki jo je pred nekaj leti objavil Nacionalni inštitut za javno zdravje,⁵ je pokazala, da bi v primeru, da bi se onesnaženost zraka s PM_{2,5} zmanjšala na 10 µg/m³, bi se število prezgodaj umrlih v Ljubljani zmanjšalo za 92 oziroma 46 na 100.000 prebivalcev. Torej, če bi Mestna občina Ljubljana ukrepala pravočasno in odločno, da bi izboljšala kakovost zraka v mestu, bi v zadnjih štirih letih v Ljubljani umrlo prezgodnje smrti približno 350 ljudi manj.

Lep pozdrav,

dr. Jasminka Dedić,
mestna svetnica,
Vesna – zelena stranka

---

⁴ Health costs of air pollution in European cities and the linkage with transport, <https://cleanair4health.eu/>

⁵ [NIJZ](#), Opazovalno obdobje za oceno: 2017-2019, februar 2021